

N:o 65.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 Juni 1883.
 — — — — Andra Kammaren den 10 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående utredning och förslag
 i fråga om anskaffande af lämpliga lokaler för Riks-
 dagen, Riksbanken m. m.*

(Sammansatta Stats- och Banko-Utskottets Utlåtande N:o 2 och Memo-
 rial N:o 4.)

Till Konungen.

Inom Riksdagen har fråga väckts derom, att Riksdagen måtte hos Eders Kongl. Maj:t anhålla om framläggande till nästkommande års Riksdag af följande utredningar och förslag, nemligen:

angående hofstallets flyttning från Helgeandsholmen samt meddelande huruvida och på hvad vilkor de Hans Maj:t Konungen enskildt tillhörande tomter å holmen måtte kunna af staten förvärfvas, för att, sedan nytt hofstall hunnit anskaffas, förändra Helgeandsholmen till en öppen plats genom alla derå befintliga byggnaders borttagande;

kostnadsförslag och ritningar till uppförande å Helgeandsholmens vestra del af en gemensam byggnad för Riksdag, Riksbank och Riksgäldskontor; samt alternativt, för Riksdag och Riksgäldskontor allena;

förslag till anskaffande af annan lämplig lokal för Kongl. Stora teatern och uppförande af byggnader för Riksdag, Bank och Riksgäldskontor å Stora teaterns nuvarande tomt, mellan Gustaf Adolfs och Carl XII:s torg;

förslag till det nuvarande riksdagshusets inredning för Riksarkivets behof, sedan nytt riksdagshus blifvit uppfördt;

meddelande i hvad mån Stockholms stads medverkan måtte kunna påräknas för Helgeandsholmens ordnande och framtida underhåll, vare sig hela holmen upplättes till en öppen plats eller ock de delar deraf allenast, som ej toges i anspråk för ofvan uppräknade offentliga byggnader; samt

att Riksdagen måtte för ifrågakommande utrednings bekostande ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 10,000 kronor;

och hafva med anledning häraf Fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret afgifvit infordrade yttranden, af hvilka Riksdagen tagit kännedom.

Vid förevarande ärendets pröfning har inom Riksdagen å nyo framhållits det allt mer ofafvisliga behovet af ett nytt riksdagshus, särskildt af nya samlingssalar för Kamrarne. I mer än tio år har denna fråga redan varit föremål för uppmärksamheten, och många samt olikartade hafva de förslag varit, som framstälts i syfte att erhålla bättre lokaler för Riksdagen.

Men alla i berörda hänseenden uppgjorda planer och ritningar, alla hittills verkställda utredningar hafva ännu ej ledt till något resultat, och den föreslagna utvägen att anhålla om Eders Kongl. Maj:ts medverkan har synts Riksdagen så mycket hellre kunna och böra anlitas, som flere af de redan ifrågasatta, likasom och andra, möjligen ytterligare ifrågakommande sätt för frågans lösning förutsätta begagnande af tomter, som stå under Eders Kongl. Maj:ts disposition och hvilkas användande skulle påkalla förändrade anordningar beträffande under Eders Kongl. Maj:t lydande verk och inrättningar. Teatertomten t. ex. skulle, om och när den blefve ledig, må hända kunna disponeras, vare sig till riksdagshus ensamt, till riksdagshus jemte lokal för något eller några statens verk eller, med riksdagshusets förläggande på annan plats, uteslutande till lokal för sådana verk. Men i hvarje dylikt fall erfordras Eders Kongl. Maj:ts medverkan, likasom ock, vid åstadkommande af nytt riksdagshus å annan plats än den nuvarande, tillgodogörandet, vare sig för riksarkiv eller annat ändamål, af det gamla riksdagshuset föranleder Eders Kongl. Maj:ts deltagande vid ifrågakommande åtgärder.

Förbises bör ej heller, att, äfven om tänkas kunde, att det vore möjligt åstadkomma ett nytt riksdagshus på sådant sätt att derför erfordras hvarken begagnande af tomter, som stå under Eders Kongl. Maj:ts disposition, eller förhandlingar, hvilka Riksdagen ej kan omedelbart inleda, med Stockholms stad, som förfogar öfver en del redan ifrågasatta platser, så skulle i allt fall frågans lösning äfven på detta

sätt inverka på budgeten och böra af Eders Kongl. Maj:t tagas i betraktande. Härvid förekommer, bland annat, att i hyresbelopp för lokaler i Stockholm åt vissa Eders Kongl. Maj:ts embetsverk för närvarande lära utbetalas omkring 23,000 kronor årligen, hvilket belopp må hända skulle kunna i sammanhang med omförmälda frågas slutliga afgörande till större eller mindre del besparas.

Beträffande den ifrågasatta utredningens föremål har Riksdagen trott saken kunna vinna derpå, att detta ej angåfves i ett så vidsträckt omfång eller så detaljeradt, som föreslaget blifvit, utan så vidt möjligt inskränktes. Af de föreliggande behofven i byggnadsväg torde det af ett nytt riksdagshus för närvarande vara det mest trängande, i synnerhet om i betraktande tages den långa tid, som för anskaffande af plats till och uppförande af ett sådant hus måste åtgå. Men äfven behofvet af nya lokaler för Riksarkivet och Riksbanken synes vara af vigtig och trängande beskaffenhet. Huruvida och i hvad mån sättet för ofvan angifna frågors ändamålsenliga lösning kan komma att beröra andra byggnadsfrågor, har Riksdagen ansett lämpligast böra få bero af den blifvande utredningen, hvadan enligt Riksdagens åsigt åt dem, som erhöle uppdrag att utreda frågan och uppgöra förslag, borde lemnas full frihet, på det att det bästa möjliga förslag kunde framställas. Dock har det ej synts Riksdagen lämpligt att i utredningen inbegripa frågorna om Helgeandsholmens ordnande och nytt hofstalls anskaffande. Beträffande dessa föreligger redan utredning, af hvilken det lär framgå, att deras sammanblandning med frågan om åstadkommande af ett nytt riksdagshus torde betydligt aflägsna möjligheten att snart erhålla ett sådant.

I betraktande af de olika omständigheter i fråga om så väl lämplig plats som passande byggnads sätt, hvilka måste tagas under ompröfning vid uppförande af nytt riksdagshus och vid anskaffande af en fullt ändamålsenlig lokal för Riksbanken, har det ej synts Riksdagen lämpligt att så sammanbinda dessa frågor, att Riksdagens framställning kunde komma att lägga hinder i vägen för de olika ändamålen tillgodoseende medelst vare sig en eller två byggnader å vare sig samma eller två särskilda byggnadsplatser.

Riksdagen får alltså härmed hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, hvar och huru lämplig byggnadsplats eller lämpliga byggnadsplatser för nytt riksdagshus och nytt riksbankshus må kunna beredas, samt låta utarbета ritningar och kostnadsförslag i berörda hänseenden, äfvensom utreda så väl huruvida i sådant fall icke nuvarande riksdagshus må till riksarkiv eller annat statens ändamål kunna användas som ock öfriga med omförmälda byggnads-

förslag på ett eller annat sätt sammanhängande frågor samt derefter så fort ske kan i ämnet aflåta proposition till Riksdagen; och har Riksdagen till bestridande af de med dessa utredningar förenade kostnader ställt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag af tiotusen kronor.

Med undersåtlig vördnad:

Stockholm den 10 Juni 1883.
